

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 cor.
 pe 1/4 an 5 cor.
 pe o lună 2 cor.
 N-ri de Duminică pe an 4 cor.
 Pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

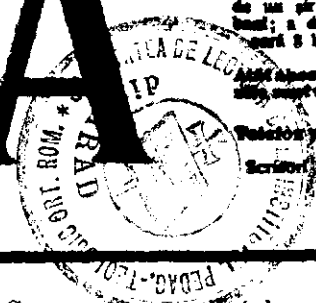
ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir parvenind: prima dată în
 două; a doua oară în două; a treia
 oară în două. de fiecare publicare.

Abonamentele, cât și inserțiile
 trebuie să se plătească în Avans.

Reclamele pentru oraș și comitate
 Scrierile potranse nu se primesc.

Tinera generație și cultura germană.

(I. Ch.). Părinții noștri nu știau carte ungrească. De vorbit nu vorbeau decât de pe la periferiile teritoriilor curat românești și chiar ei numai din motive de bună vecinătate. Ear cauza necunoștinței limbii și cărții maghiare nu era repulsiunea pentru poporul maghiar, cu atât mai puțin starea lor culturală mai înapoiată. Românul nu simțea trebuința învățării unei limbi, dela care nu se putea aștepta la nici un bine material și sufletesc.

Pentru întocmirea trebilor sociale, în familie, în școală și biserică, chiar și în comunicațiune, limba noastră se dovedea de suficientă. Pentru conducătorii noștri intelectuali însă erau deschise porțile școlilor germane, din Austria și din Germania, sau chiar cele săsești interioare din Ardeal. Și ce frumos era avântul ce-l luase cultura românească! Ce solide sunt bazele ce le-au pus mințile dezvoltate în școlile germane, inimile însuflețite de idealurile bătrânului popor teuton! Era ceva din vânoșia cugetării lui Kant și din puterea cuvântărilor către popor ale lui Fichte în generația dinnainte și după 1848. Aveam chiar un prisos de forțe, cari au trecut granițele Ardealului și s'au dus să propovăduiască cuvântul deșteptării culturale în provinciile curat române.

La 1868 și 1871 însă s'a pus stavilă silită acestui curent sănătos, ce promite a ane duce

din triumf în triumf. Una după alta veneau reformele școlare. Toată politica de naționalități a lungului guvern Tisza-bătrînul și a celor succedate până astăzi s'a preocupat de măsurile de lipsă pentru scoaterea Românilor de sub influența germană. Sub diferite pretexte orele obligatorii de limba maghiară s'au înmulțit, ajungând maximul din desperatul proiect al lui Berzeviczy. Cele de limbagermană au primit o valoare abea facultativă. A urmat în scurt timp ordinul ministerial prin care toți fii patriei din școalele superioare sunt obligați a asculta cel puțin patru semestre cursurile dela vre-o universitate din țară. Ear examenele cari îndreptătesc la o slujbă în stat și chiar la școalele confesionale, sunt a se face toate în limba maghiară.

Dispozițiile aceste sunt un fel de carantină pentru cultura germană. Și carantina asta funcționează așa de bine, încât de vre-o două decenii încoace toată forța vieții noastre culturale s'a schimbat. Advocații, profesorii, ziaristii și literații noștri, mulți puțin câți îi avem, sunt în atingere foarte slabă cu lumea germană. O mare parte din politicianii noștri nu vorbesc decât o singură limbă, afară de cea maternă, limba parlamentului din Budapesta. Din usul și bibliotecile noastre particulare au dispărut acele cărți prețioase ale bogatei și vechii literaturii germane, din care părinții noștri s'au adăpat. Ear guvernul continuă cu același tact sigur, cu același program să exercite opera sa de izolare.

Cari sunt rezultatele cele mai vizibile ale acestei prefaceri culturale lente?

Indepărtarea noastră de către un popor mare și cult, politicește nouă nepericulos, și apropierea de cultura celui mai periculos vrăjmaș al limbii și ființei noastre etnice. Schimbul e cât se poate de nefericit și de trist augur pentru viitorul nostru. Nici odată o cultură hibridă cum este cea maghiară, chiar când ea ar progresa, n'are să ne poată da caracterele cele mari, bărbați cu o cugetare mai largă, cum ne trebuie ca să susținem războiul cel mare. S'apoi logica elementară ne dovedește că nu în școala adversarului ne putem desvolta liber individualitatea noastră.

Din contră, zi cu zi se infiltrează în modul nostru de gândire și de acțiune câte ceva din firea poporului, de care legea și forța ne leagă. În viața noastră socială, culturală și politică se furizează tot mai multă culoare maghiară. Curățenia morală a vieții sociale germane va fi înlocuită prin senzualismul și bunul trai mai propriu rasei maghiare; temeinicia culturii apusene dispăre, pentru a fi înlocuită prin superficialitatea evreo-maghiară; politică cu prevederi, politică în stil mare, rodnică și serioasă a lui Ș a g u n a încape pe mâinile unor bărbați de sigur vrednici, dar eșii din școala politicii tanțose maghiare, pe nesimțite ei au învățat deprinderi opoziționiste, cari nu se potrivesc de regulă cu trebuințele noastre. Mai mult chiar, toată generația asta simte un fel de vrăjmășie față de tot ce e

Asasinatul din strada Morgei

de
Edgard Poe

(Urmare).

Eram sigur, că nu te puteai gândi la nebuloase fără a ridica ochii la marea nebuloasă din constelațiunea Orion, și într'adevăr ai ridicat ochii în această direcțiune; eram dar' sigur de a-ți fi urmărit cugetările pas de pas. Dar în acea violentă tiradă în contra lui Chantilly, care a apărut în *Muzeul* de ieri, criticul făcea o aluziune răutăcioasă la schimbarea de profesiune a actorului, care din slujbaș de birou s'a făcut tragedian. Scriitorul cita acest vers:

Perdidit antiquum littera prima sonum¹⁾ (prima literă a cuvântului a fost înlocuită cu alta), și îți spuneam, că numele Orion se scria mai întâiu: Urion; bănuiam, că ai ținut minte această explicație și că prin urmare stabileai o asociație de idei între Chantilly și Orion. Ceea-ce m'a făcut să cred că nu mă înșelam, a fost zimbetul ce am observat pe buzele d-tale, te gândea la sacrificiul ce a suferit biurcratul victima criticeii;

de aci te-ai gândit la mica statură a actorului, și în acest moment am intervenit în meditația d-tale pentru a-ți spune: „E prea mic, și ar fi mai la locul lui în teatrul de varietăți“.

La câteva zile după această întâmplare ce-tirăm în *Gazeta Tribunalului* următoarele rânduri:

Asasinate misterioase!

„Astăzi, pela 3 ore de dimineață, locuitorii din mahalaua St. Roche fură deșteptați din somn printr'un șir de strigăte spăimântătoare plecând, după cât se părea, dela catul al patrulea al unei case situate în strada Morgei, și ai căreia unici locuitori cunoscuți erau o doamnă, Lespanaye și fiica sa domnișoara Camila Lespanaye. După câteva momente de întirziere produse prin cererile zadarnice de a li-se deschide, ușa fu sfărîmată cu drugi de fier, și opt s'au zece vecini intrară, însoțiți de doi agenți. În momentul acesta strigălele încetaseră, dar pe când trupa urca în fugă scara primului cat, se auziră una sau două voci aspre, care păreau a se certa și veniau din caturile superioare. Când ajunseră la catul al doilea, aceste voci încetară și se restabilă liniștea cea mai absolută. Vizitatorii se despărțiră, fiecare în altă parte, și începură a cutreera diferitele odăi. Când ajunseră la o mare odăe doșnică, la ultimul cat, se găsiră în fața unei uși închise cu cheia pe dinăuntru; această ușă fu doborâtă și atunci se prezentă celor de față un spectacol care îi umplu de uimire și spaimă.

„Apartamentul era într'o dizordine completă, mobila era sfărîmată și spărturile împraș-

tiate în toate părțile. Era numai un pat, ale cărui albituri fuseseră aruncate pe pardoseală în mijlocul odăii. Pe un scaun se găsi un briciu pătat de sânge. Pe marginea căminului se vedeau două sau trei cozi mari de păr cărunt, asemenea pline de sânge, și care păreau să fi fost smulse cu pielea capului cu tot. Pe pardoseală se adunară patru piese de câte douăzeci franci, un cercel format dintr'un topaz, trei linguri mari de argint, trei mai mici de metal alb, și două gente conținând ca la patru mii franci în aur. Săritarele unui birou așezat într'un colț erau deschise, și fără îndoială fuseră scotocite, măcar că conțineau încă o mulțime de obiecte.

„O mică ladă de fier încă fu descoperită sub saltea, nu sub pat; era deschisă, și cheia era încă în broască. Conținea numai scrisori vechi și alte hârtii fără de importanță.

„Căutară pe d-na Lespanaye; nu o găsiră, dar' deoare-ce pe placa căminului se observă o cantitate însemnată de funingine, cercetară și coșul și, lucru îngrozitor, descoperiră corpul domnișoarei, care fusese tîrîtă de picioare și împinsă prin strîmta deschizătură; acest corp păstra încă toată căldura vieții. Prin examinarea lui se descoperi un număr mare de zdrelituri, care proveneau fără îndoială din opintirile ce au trebuit făcute pentru a sili corpul să intre în coș, și din acelea ce au trebuit făcute pentru a-l scoate de acolo. Fața prezenta un mare număr de sgarieturi; contuziuni negre se observau pe piept, precum și urme de unghii, ca și când o mână l'ar fi strîns gâtul până la strangulare.

„După ce a făcut o perchezitie mințioasă în toate colțurile casei fără a descoperi ceva, trupa

¹⁾ Acest vers este extras din Ovidiu. Orion, după poet, s'a născut sub pielea unui bou, pe care tatăl său l'a jertfit lui Jupiter și Mercur. Această pleie de bou are pe-care-raport cu vechia profesiune de om de birou (cu scaun de piele) atribuită lui Chantilly.

german și face cor comun cu acele rămășițe ale aristocrației române, cari au fost crescute în tradițiile nemțești, protivnice spiritului de care mulțimea, poporul nostru credincios întreg a fost și este stăpânit.

Mai voiți să înșirăm urme de influențe maghiare asupra generației de astăzi? vedeți spiritul îngust cu care se judecă chestiunile mari și ne judecăm chiar noi între noi; cercetați moravurile publice și particulare în viața noastră bisericească și cea familiară; urmăriți puțin caracterele și cultura fruntașilor tineri și chiar mai bătrînii de astăzi; cetiți limba românească scrisă de tinerii eștiți din școlile dela Pesta și Cluj și ascultați vorbirile lor ce le vor ține în curînd către popor!

Nu sunt *laudatores temporis acti*, vedem stările în culori absolut reale, și amintindu-ne de un Ioan Maiorescu, care la 1848 trata la Frankfurt în numele țării românești și a tuturor românilor cu înalta diplomație, de un Cipariu, Bărnăuțiu, Barițiu, cari au determinat curente culturale și politice și de alte mari personalități ardeleni, nu vom intona ieremiade comparându-i cu cei de astăzi, mic și puțin promițătorii urmași ai lor. Deplângem însă soarta ce ne-a închinat sub jugul culturii celei mai detestabile pentru noi.

Aici e pericolul cel mare. Aici trebuie să se deie lupta cea decisivă: în contra influenței culturii maghiare și pentru restabilirea stărei de mai înainte.

SITUAȚIA POLITICĂ.

Meeting în Murăș-Oșorhei. — Programul Majestății Sale. — Situația guvernului.

Contele Tisza István, înainte de deschiderea parlamentului, probabil va mai lua parte în provincă la vre-un meeting și anume Dumineca viitoare la Murăș-Oșorhei, care oraș e reprezentat prin doi deputați, ambii opoziționali.

se coborî, și într-o mică curte situată în dosul casei, se descoperi pe pavaj corpul bătrinei doamne; gâtul îi era retezat atât de adânc, încât când voră să o rădăce, capul rămase atârnat. Corpul ca și capul erau acoperite de vânăță, că nu se mai descoperea nici o trăsătură de față omenească.

Același ziar dete în ziua următoare noi amănunte:

Afacerea din strada Morget.

„Un mare număr de indivizi au fost interogați în privința acestui asasinat pe cât de extraordinar pe atât de spăimântător, dar nu s'a descoperit nimic care să lumineze întunerecul. Vom raporta unele din depozițiunile ce s'au făcut.

„— **Paulina Dubourg, spălătoreasă:** Cunoaște de trei ani amândouă victimele, fiind însărcinată în acest timp cu spălătul rufelor lor. Bătrîna doamnă și fiica sa păreau a trăi în foarte bună înțelegere, și chiar a se iubi mult. Erau niște clienți foarte exacti. Martora nu știe nimic despre situația averii lor nici despre felul lor de trai; ea crede, că doamna Lespanaye dădea consultațiuni de somnambulă. Ea trecea, că are oare care economii. Martora n'a văzut nici odată pe nimeni la aceste femei când venia să iee sau să aducă rufele; era sigură că n'aveau servitori; credea că numai odăile din catul al patrulea erau mobilate.

(Va urma).

Trad. Iosif Popescu.

Se vestește, că Maiestatea Sa, va primi zilele acestea în audiență pe ministrul său a latere, contele *Khuen-Hédervary*, care va înainta Maiestății o nouă listă pentru distincții. De-odată se va fixa și programul pentru mai departe petrecere a M. Sale în Gödöllő. Se crede că Maiestatea Sa, cu finea săptămânii va părăsi Gödöllő-ul.

Un membru influent din partidul liberal a făcut erii unui jurnalist următoarele mărturisiri:

Situația guvernului e solidă și orice s'ar întâmpla pe urma agitațiunilor din țeară, guvernul rămâne la putere până la alegeri, respective *până după alegeri*. Dacă nu va putea exopera indemnitate, va dizolva Dieta fără indemnitate. Guvernul speră, să se reîntoarcă cu o mai mare majoritate decât cea actuală din alegeri.

Increderea aceasta în forțele sale, a dobândit o guvernul în urma audienței de ieri la *Palat*.

DIN ROMANIA.

Doliul României. Sub titlul: „Principele Frederic de Hohenzollern“ „Voința Națională“ scrie: „Un doliu greu a lovit Familia noastră Regală, și doliul resnuă și în inima noastră a tuturor; căci ne doare, când știm că Maiestatea Sa Regele și întreaga Familie Regală suferă de groaznicul gol ce moartea Principelui Frederic de Hohenzollern-Sigmaringen a lăsat în inimile tuturor.

Recunoștința ce țeara întreagă are către Maiestatea Sa Regele, pentru înțelepciunea cu care ne-a condus în timp de pace și în timp de război, învingând toate greutățile ce nu putea să nu întimpe, — în opera cea mare a întemeierii unui stat modern la gurile Dunărei, — ne face să luăm parte la durerea ce înalta inima simte, când moartea stins din numărul celor vii pe fratele său iubit.

Grija și dragostea cu care și acuma urmărește lucrarea de consolidare a României moderne, îi va face să învingă jalea firească de care e cuprins și să se mângâie cu încredere că nu și-a închinat o viață de muncă unui popor nerecunoscător.

Principele Frederic-Eugeniu-Ioan de Hohenzollern-Sigmaringen a murit ieri 19 Novemfire (2 Decembre), la ceasurile 2 după amiază, la Newwitelesbach.

Născut la Itzighofen, lângă Sigmaringen, la 25 Iunie 1843, ca al patrulea fiu al Principelui Carol Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, se căsătorise, la Ratisbona, la 21 Iunie 1879, cu prințesa Luisa de Thurn și Taxis, născută la 1 Iunie 1859. Era general de cavalerie prusiană, „la suite“, în pl 2-lea reg. de dragoni ai gardelor și în regimentul de ulani (din Westphalia) Nr. 5, cavaler al ordinului Vulturului negru St. Huber etc.

— Un bust lui C. T. Grigorescu. Consiliul comunal al orașului Plocești a votat în unanimitate, după propunerea d-lui primar, suma de 2000 lei, ca prim fond pentru a se ridica un bust lui C. T. Grigorescu, fost deputat în divanul ad-hoc, precum și în diferite rânduri deputat și primar al orașului.

Din Bihor.

— Respons —

E dureros lucru, că la noi mulți nechemăși își iau condeiul în mână închipuind-și în acel moment ca mântuitorul stărilor noastre triste și apoi în aceasta închipuire îngâmfată, fără să se mai cugete încep a critica, folosesc fraze goale, brutele — de care de multe ori trebuie să te revoltezi și să te scârbești de astfel de critici. Critică ceartă, acasă, fără ca să-și de samă că în acest mod își vor ajunge scopul, sau vor strica și mai mult cauza.

Indemnat de cele zise mai sus, nu pot că să nu reflectez pe scurt la articolul „Din Bihor“, publicat în numărul 218 al acestui ziar.

Inainte de toate trebuie să observ că dacă ar cunoaște domnul B. . . împrejurările și stările din Orade, nu ar putea să scrie: „In Orade, unde elementele române în ultimele decenii au scăzut foarte mult“ etc. — Cum înțelege Dl B. . . că au scăzut? Dacă e vorba de clasa inteligentă, el însuși se contrazice deoarece mai târziu recunoaște că sunt advocați o grămăduță, cler, oficianți etc. In decenile trecute de abia erau câteva familii române, acesta e adevărul, acum însă cu încetul tot se înmulțesc — și acesta a fost îmbucurător. — In cât privește limba de conversație, e tocmai așa, precum în orașe cu caracter nemțesc vorbesc și în limba germană așa și pe aici limba maghiară.

Dar să punem întrebarea, că oare harnica tinerime studiosă cum vorbește mai mult și mai cu predilecțiune? Ia să-ni răspundă fratele B. . . Ei între ei cum conversează? Câți dintre ei știu vorbi cum se cade românește? Câți dintre ei cunosc mai de aproape pe Eminescu, Alexandri, Odobescu, Creangă, Coșbuc, Caragiale etc.

Și acum urmează lauda: Decis-a tinerimea studiosă — dar aceia nu o poate spune câtă vreme a trebuit până a decis. — Ideea tinerimii a fost foarte bună și laudabilă. Da! da! Dar fără nici un căpătăiu. Căci durere, o tinerime de peste 40, în decurs de 2—3 luni nu a fost în stare să se pregătească cu nimic.

Pentru ce ar și face tinerimea ceva la care să atragă publicul românesc, pentru ce s'ar și îndeletnici cu ceva producțiuni, la care și prin care într'adevăr ar putea atrage publicul român. E destul că e înscrisă la academie și la prelegeri nu umblă. Aș putea zice mai multe, dar mai bine le retac.

Și apoi da. Familiile trebuie să umble după tinerimea studiosă să îi cunoască. Familiile române din Orade trebuie să facă vizite tinerilor studiosi și familiile trebuie să se simte fericite că pot vorbi cu un iurist.

Tinerimea română studiosă a avut sara de cunoștință. Dar să nu răspundă dl B. . . cine a știut de ea? Pe cine a invitat tinerimea studiosă la sara de cunoștință a lor?

I-a să-mi răspundă dl B. . . câți tineri au căutat a face cunoștința familiilor române din Orade? Tinerimea ca atare, dat-a cinstea cunoscută ilustrului episcop, dela care însă așteaptă sprijinul și moral și material?

Și tot așteaptă tinerimea ca să fie sprijinită, când, de abia cu câte-va zile înainte de petrecere emite invitațiile și și atunci după ce le-a expedit a și răspândit vestea că revoacă invitațiile respective amână convenirea.

Mult trebuie să te miri, că dintre o tinerime de 40 de abia poți afla câți-va cari ar face ceva, dar neavând sprijinul tuturor, nu pot face nimic.

Aș putea spune mai multe în această cauză, dar cred că cei ce vor vrea să înțeleagă, mi-a înțeles.

Cu privire la alegerile de membrii în congregația comitatenză atâta pot zice, că e rodul pasivității. I. Babi.

Din străinătate.

Din Serbia.

Crisa ministerială. Din Belgrad se telegrafează, că skupștina a denegat extrădarea deputatului Iliș pentru agitație în contra materii. In urma acestei decisiuni întreg guvernul și-a dat demisiunea.

Din Rusia.

Simptome favorabile. Războiul din Orient a deșteptat un puternic ecou în Rusia europeană. Colo sub zidurile Po Arthurului și pe malul râului Șa mișcarea ucid fiecare pentru un ideal, ici un popor subjugat, ținut în robie se deșteaptă mere și cere libertate. Nouă viață răsare din cenușa eroilor, ear' amărăciunea produce furturi bere printre cei apăsați, silindu-i la luptă pentru drepturile omenești. Ca și când

Maandciuria s'ar prăbuși o lume veche plină de desperare și tiranie, ear căderea Port-Arthurului ar simboliza nimicirea ultimei bariere, care desparte epoca de renaștere a Rusiei de aceea a umilinței, rușinei și fărâdeligilor nenumărate.

Congresul zemstvirilor a produs mare senzație pretutindeni. Din Petersburg se telegrafează, că în întreg imperiul se așteaptă cu viu interes și este agitată mereu ideea unei constituțiuni pe seama Rusiei. Dar reacțiunea își ridică capul.

În ministeriul de interne se lucrează cu mare zor la noul proiect de lege pentru presă și la revizuirea ordinațiilor de restricțiune a libertății de presă. Noul ministru de interne a însărcinat cu această lucrare o comisiune specială. Ca suplinitor al ministrului de interne țarul a numit pe un cunosător adânc al stărilor țărânilor ruse, cu numele Kutler. Acesta va conduce și afacerea zemstvirilor.

Ceva mai interesant. S'a întâmplat și aceea în Rusia, ce până acum era considerat de o crimă quasi lesa majestate: un preot din Moscova, cu numele *Petrov*, a cutezat să scrie într'un ziar din vechea capitală a Rusiei un articol, în care a atacat vehement pe atotputernicul președinte al Sinodului, Pobiedonoscev. Și s'a aflat ziar, care a dat publicare acestui articol, ba ziarul n'a fost nici barem confiscat, ca altă dată.

Sunt acestea semnele unei epoce noi pentru deșteptarea Rusiei.

Din America.

Președintele Mexicului. Agenței Reuter i-se vestește din Mexic, că președintele Porfirio Diaz și Generalul Ramon Corral au depus jurământul înaintea senatului și a camerei.

Un interview cu cancelarul Bülow. Revista *Nineteent Century* (Secolul al XIX) publică un interview cu contele de Buelow asupra ideilor sale privitoare la relațiunile anglo-germane.

Contele de Buelow regretă atitudinea anti-germană a unei părți din presa engleză și exprimă satisfacțiunea pentru campania care se duce contra calomniatorilor.

Cancelarul german a tăgăduit în mod absolut că Germania ar fi încercat să împedice convențiunea cu Tibetul.

În ce privește atitudinea Germaniei față de Rusia, în special față de escadra Baltice, Germania a fost prevestită deja din August de către Rusia de eventualitatea unui atac pe teritoriul german.

Ca stat neutral, Germania trebuia să ia măsuri pentru a împiedeca un asemenea atac și să dea ordinele necesare autorităților de marină, cum de altfel a făcut și Danemarca.

Contele Buelow a relevat că Germania este departe de a isca discordia între Anglia și Rusia, din contră ea este interesată de a evita ori-ce ciocnire, a cărei întindere nimenea n'ar ști să o determine. Pentru același motiv Germania se silăște să mărginească războiul actual.

În aceeași ordine de idei neutralitatea Chinei se datorește mai cu deosebire Germaniei. De asemenea nu este nici o acțiune ostilă contra Englierei în faptul că Germania dorește să trăiască în pace cu Rusia, cu care de altfel nu are o convențiune specială și el, Buelow, ar lipsi dela datoria sa necultivând această amicitie.

Tot așa de absurdă, a zis contele de Buelow, este și învinuirea că Germania ar încerca să semene discordia între Franța și Anglia în momentul unde se pot constata indiciile unei înțelegeri cordiale între cele două Puteri.

În această privință cancelarul a reamintit atitudinea corectă a Germaniei față de convențiunea anglo-franceză relativă la Egipt.

Un războiu între Anglia și Germania ar fi o ușurință care ar folosi tuturor adversarilor ce-

lor două puteri. Flota germană are singurul scop de apărare și protecțiune a intereselor germane. Natural, vom menține această flotă în totdeauna în stare de a putea lupta.

La sfârșit contele Buelow a tăgăduit în mod absolut sentimentele de inamicitate ce i-se atribuesc personal contra Angliei și englezilor.

— *Din Macedonia.* O ceată de revoluționari greci a prins lângă comuna românească *Pericole* pe un notabil aromân din această comună, pentru eliberarea căruia cerea drept răscumpărare o mare sumă de bani. Cum însă, persoana în chestiune era unul dintre fruntașii aromânii naționaliști, tovarășii săi de luptă s'au revoltat peste măsură și informându-se că majoritatea membrilor acelei bande sunt originari din satele grecești din apropiere; s'au înarmat cu toții și într'o bună dimineață au năvălit în acele sate și au luat ca prizonieri, pe mai multe rude și chiar femei de-ale bandiților, anunțându-i în același timp, că nu-i vor libera decât după-ce vor lăsa și ei liber pe notabilul român. Urmarea a fost, că notabilul român a fost pus în libertate.

Correspondență.

Cronica din Cluj.

30 Novembre n. 1904.

Serata universitarilor.

În corespondența din rândul trecut nu în zadar am scris, că înainte vor urma cele multe și bune. Aceasta a dovedit-o și succesul neașteptat al seratei, ce s'a ținut în 25 Novembre. Nu voiesc să scriu despre modul, în care decurg petrecerile, dreptăca voi aminti numai despre momentele mai remarcabile.

Serata a constat din un concert care și numai singur ar fi satisfăcut publicul, și din petrecerea, care a înlocuit picnicul îndatinat. Serata aceasta însă s'a ridicat cu mult mai sus de nivelul unui picnic. Pagubă, că a fost mai puțin cercetată decât picnicul de altă dată.

Poate trebuia reclamă. De astă dată se pot mângâia universitarii, că succesul moral stă în raport cu totul invers, cu neînsemnatul venit sau precum se vorbește chiar negativul venit.

Dar să revin la serată.

Sala cea mare dela reședinta de tristă memorie (Ce ironie! În sala, în care între strigăte de „unió vagy halál“, în care s'a pertractat procesul memorandumului, vin Români să concerteze, să-și petreacă și să-și înalțe gândul și inimile l'a dulcinee cu ochi albaștri). Sala zic, a răsunit atunci de accente de muzică înaltă și de muzică mai ușoară românească predată de orchestra universitarilor. Orchestra condusă de însușitul dirigent dl med. Virgil Munteanu a cântat piese de R. Wagner dl I. Murășan și dl Silbermann. S'a cântat și solo de violoncello de Virgil Munteanu și solo de flaut de dl George Triff. — Cu cea mai mare bucurie amintesc încă odată, că orchestra aceasta e a universitarilor, și faptul acesta reprezintă un pas însemnat în activitatea tinerimii începând din anul trecut, știut fiind, cât de mare influință are muzica în dezvoltarea culturală a oamenilor și a națiunilor. S'o vedem numai înflorind orchestra aceasta și să fie auzită și în alte cercuri sociale din împrejurimea Clujului.

Tot așa putem zice și de cor, care de anul trecut e cor permanent, condus de dl Vasilie Bașiota și care în anul acesta a debutat cu succes la concert. S'a cântat piese de T. Cav. de Flondor, de T. Cerna și de T. Lugojanu.

Azi când însușirea noastră e cu câte-va grade sub zero, ce influință binefăcătoare ar desvolta corul, făcându-se cu el excursiuni ca și în anul trecut! Se și vorbește, că se va continua cu excursiunile prin satele vecine.

Negreșit un rol însemnat au avut de astădată la reușita seratei declamațiunile. Dl Voicu Nițescu, care prin un zel de fer a ajuns la înaltă tehnică în declamațiune, a declamat balada „Lenore“ de Bürger, ear dl Iuliu Hațiegan a predat așa de neafectat „Căi Țiganului“, în cât cu tot dreptul a stîrnit nu numai râs, ci și admirația tuturor.

Iată partea primă a seratei.

Urmează partea a 2., dansul, care a ținut până în ziuă. Ar trebui să descriu variile și

elegantele toalete, dar mi e trică să nu mi să zică „si tacuisses, philosophus mansisses“.

Demonstrația dela universitate.

O mare demonstrație s'a înjghebat în 29 Novembre sub egida faimosului Etienne d'Appathy. Nu-i vorbă e de admirat, cum știe fanatiza pe universitarii maghiarii spre solidaritate și spre șovinism. De ar fi Români așa, atunci de mult s'ar fi pornit spre rezolvare chestia de naționalitate. A vorbit dl Apáthy despre partidul guvernamental ca partid neconstituțional, respective ca partidul puterii din Viena și despre atacul asupra imunității universitare. Intre altele a zis, că „cel tare așa se vede are drept să calce în picioare legile și tradițiunea ear cel slab n'are drept deși se bazează pe scutul legilor și al tradițiunei“... vorbe, care de minune se potrivesc în gura Românilor când e vorba de cavalerii maghiarii. Au mai vorbit și alți profesori universitari.

Cea.

Războiul ruso-japonez.

Asediarea Port-Arthurului.

Tokio, 3 Dec. (Reuter) Eri Rușii au făcut mari opintel, să recucerească colina înaltă de 203 metri dela Japonezi. Sub scutul tunurilor grele infanteria a putut înainta, dar a fost respinsă cu mari pierderi. Rușii întăresc forturile Leastsan și Mantausan, unde au de cuget să se retragă la caz de necesitate extremă.

Vase ruse scufundate.

Londra, 3 Dec. Din Sanghai telegrafează corespondentul lui „Morning Post“ că întorcându-se doi contra-torpile ruși în port artileria de pe bord i-a ținut de vase dușmane descărcând asupra lor un foc violent, încât ambele vase s'au scufundat. Bombardamentul bateriilor de pe bord a fost secundat și de tunurile vaselor din port. Comandamentul de fort a scos la iveală, că ambele vase au fost ținute de vase japoneze din partea Rușilor. (Mare spaimă de Japonezi! *Red.*)

Voci de pace în Rusia.

Londra, 3 Dec. Corespondentul din Petersburg al lui „Daily Telegraph“ este informat din izvor fără îndoială dem de crezare că diplomația rusă se ocupă serios cu pregătirea căii pentru încheierea păcii, și în același timp sulevându-se și ideea unei alianțe ruso-japoneze.

Invalizii armatei ruse.

Petersburg, 3 Dec. Ziarul „Libirskaia Viedmosti“ publică într'un număr mai recent un conspect asupra numărului răniților ruși. La 21 Oct. în spitaluri zăceau 352 ofițeri răniți și 559 ofițeri bolnavi, 8345 soldați răniți și 14.207 soldați bolnavi. În stadiu de însănătoșare au fost 2820 răniți și 1508 bolnavi. Numărul celor incapabili de luptă aflați la Charbin a fost prin urmare de 22.582. Afară de aceasta pe drum către Charbin au fost 22.144 bolnavi și răniți, așa că numărul total al invalizilor din armata rusă se urcă la numărul 54.696. Acest număr la tot cazul arată că de atunci s'a sporit grozav. Maladiile cari bătut prin armata rusă sunt mai ales: tifosul și disenteria, și alte morburii provenite din răceli.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Decembrie 1904.

— **Alegeri congregaționale.** Ni se scrie: Ca appendice la alegerile din urmă pentru congregație a comitatului Caraș-Severin, unde autoritățile jucară mendrele lor, este vrednic de amintit alegerea din Dalboșeț și cea din Cornea. La cea dintâi vedem cum niște fruntași ai țărânilor, din propriu lor indemn și nepovățuiți de vr'unul din inteligență, candidează pe colonelul în pensie Nic. Marin, pe maiorul în pensie Iosif Stoianel, pe advocați Dr. Vladone, Dr. Maier și Dr. Ioanovic și cum acei țărani într'un mod ce numai lauda merită, luptă pentru candidații lor. Numai cu greu a izbutit lista autorității și asta mulțumita dlui Ristic, notar din Dalboșeț, care s'a dat truda cea mai mare ca să scape lista oficială.

Și la aceasta alegere s'a observat tristul fapt că unii popl ai noștri când e vorba de o acțiune națională nu scot mâinile din sân. Numai preoți Imbrescu din Dalboșeț și Novacovici din Gherboveț au dat votul lor, barba celorlalți nu s'a arătat în localul votării.

O impresiune penibilă ne cauza cu asta ocaziune purtarea preotului Novacovici renumit altmintrelea ca infocat naționalist, care în fruntea alegătorilor din comuna sa, vota cu oameni săi pentru slujbașii guvernului...

Ce mizerie!

Despre alegerea din Cornea se vestește că preotul Răzvan din Domașnia și uica seu dl Pepa s'au adresat către fibirăul Teregovinenilor ca să îi pună și pe ei în candidație, însă cererea lor justă fu respinsă pe motiv că ei n'au destulă trecere la popor. Văzând că nu pot capacita pe puternicul cercului Teregova cei doi aspiranți la scaune de congregație com. luară drumul către casă. Ajuns aici adunară pe alegătorii rămași la căminul lor și în fruntea ăstora luară iarăș drumul spre Corna. O surprindere așa de neplăcută n'a pățit-o încă fibirăul, a trebuit să cedeze voinței poporului care și cu o majoritate covârșitoare alege între alți și pe cei doi domni amintiți.

Faptul ăsta precum și cel enarat din Dalboșeț ne demonstrează în butul părerilor acelora cari afirmă că poporul de rind este stricat și neapă pentru fapte românești, că dacă unii din preoți noștri nu s'ar gândi numai la interese particulare, multe lucruri frumoase și utile s'ar putea isprăvi.

— **Sinodul tractului gr.-cat. al Clujului** în ședința sa dela 1 Dec. a votat următoarele:

„Considerând, că proiectul de reformă școlară prezentat prin actualul regim, isbește în toate ideile de drept, divin și pozitiv, și atacă în mod fățiș autonomia legală a bisericei noastre române gr.-cat. — Sinodul identificându-se cu atitudinea Prelaților români, protestează în numele dreptului și al dreptății în contra atentatului intenționat prin proiectul de lege al ministrului Berzeviczy;

„Isi exprimă mulțăminta și omagiile sale Arhierilor români și îndeosebi I. P. S. Sale Preaibitului nostru Archiepiscop și Mitropolit de A.-Iulia și Făgăraș, Dr. Victor Mihályi de Apșa, rugându-l cu toată reverința și încrederea, ca să aducă la cunoștința tuturor factorilor constituționali, că întreg clerul și poporul credincios, gelos de drepturile biserice și școlii sale, și agitat de o adâncă nemulțumire, doarește delăturarea atentatului proiectat, prin retragerea definitivă a noului proiect de reformă școlară.

Totodată sinodul hotărăște și însărcinează prezidiul, ca prin o scrisoare circulară să comunice tuturor sinoadelor protopopești această deciziune cu rugarea de a o primi și sprijini și din partea lor.

În acest sinod, la care au participat nu numai clerul ci și câte 2 delegați mireni din fiecare parohie s'au tratat și alte chestiuni de importanță pentru districtul Clujului, ear dl jude de tablă V. Hossu a prezentat o moțiune, care interesează întreaga biserică română unită.

Dl Hossu a prezentat anume moțiunea, ca sinodul să-și exprime dorința, a se acorda mirenilor loc în viața organică a bisericei, în sinoade diecesane mixte.

Moțiunea aceasta luându-se la desbatere, după câteva modificări stilare s'a primit cu majoritate de voturi în senzul, ca I. P. S. Sa Mitropolitul să convoace sinod mixt și în înțe-

legere cu ceilalți Archierei se prepare convocarea unui congres mixt al întregii provincii mitropolitane.

— **Presumtivul ministru de justiție maghiar.** În cercuri bine informate se vorbește, că portofoliul ministerului de justiție va fi oferit lui Hódossy Imre, fost Apponyist. Plecarea lui Plósz este fapt complet.

— **O inaugurare.** Duminecă, 28 c., se va inaugura la mănăstirea dealului, mausoleul lui Mihai Viteazul. Pentru această mare solemnitate „asoc. gen. a studenților univ. români“ va organiza o caravană pentruca toți studenții să sărbătorească memoria marelui erou național. În orașul Târgoviște se va face o frumoasă primire pelerinilor, organizându-se în acest scop un comitet de recepție.

În urma intervenției dlui profesor Gr. Tocilescu — sub ale cărui auspicii se face acest pelerinaj — toate persoanele au redusere pe căile ferate române de 50 la sută.

Inscrierile se fac la „Asociație“, calea Victoriei 110, în orî-ce zi, între orele 10—12 și 3—6 d. m.

— **Carte confiscată.** Cartea apărută la Londra asupra vieții private a Impăratului Wilhelm și a soției sale, cuprinzând istoria secretă a curții din Berlin, a fost confiscată de parchetul din Berlin.

— **Bățul pribegiei.** După știri oficiale, au trecut prin Fiume (și numai pe aci) în săptămâna trecută, 2600 oameni din Ungaria, deci peste măsură de mulți, plecând spre alte părți de lume, că aici nu mai pot trăi. Sunt cei mai mulți chiar Unguri din inima țării. Căci de soarta poporațiunii țării azi nu se mai gândește nime! Domniul se bat în dietă, că cât drept de a lărmi să aibă ei, nu că în ce chip s'ar mai putea ușura traiul bietului popor.

— **Vizită.** Cetim în „V. N.“: Dl Al. de Hurmuzache, român fruntaș din Bucovina, deputat în Reichsrathul din Viena, va veni să viziteze Bucureștii în timpul sărbătorilor Crăciunului.

D-sa va fi însoțit în această vizită de mai mulți fruntași români bucovineni.

— **Oficieri români decorați de Rusia.** Dl Maior Haralambie, atașatul militar al României în Extremul-Orient, a fost propus de generalul Zurubaeff, comandantul corpului 4 de armată din Mandciuria, ca să fie decorat cu ordinul „Sf. Vladimir“ în gradul de comador pentru merite militare și bravură.

— **Din Siria** ni-se scrie că erl, Duminecă, s'a prezentat poporului dl M. Lucața, preot în Senteș, care competează la postul de paroch al Siriei și protopop al tractului. Părintele Lucața a slujit în biserică asistat de preoții locali Măierușan și Popovici, după cum a și predicat.

Impresia și comentariile corespondentului nostru le omitem, pentru a nu ni-se putea zice că voim să preocupăm în favorul unuia ori altuia. Dorim să rămânem absolut imparțiali, având deplină încredere atât în alegătorii și-rienți, cât și în tract și conzistor, forurile competente a decide.

— **Loubet și regele Oscar.** Președintele Loubet a exprimat printr'o telegramă adâncă sa mulțumită regelui Svediei-Norvegiei Oskar pentru acordarea ordinului Leului.

— **Tinerimea noastră** din loc în săptămâna trecută adunându-se a adus o îmbucurătoare hotărîre și anume, că în iarna aceasta să aranjeze mai multe petreceri.

S'a contemplat anume, să se aranjeze în 10 Decembre n. și la Silvestru câte o convensie socială, ear în carnaval un concert împreunat cu dans.

Petrecerile, dar mai ales concertul, promit a avea un succes deosebit. Tinerimea doarește a reînvia reuniunea de cântări și a luat dispozițiuni, ca la concert puteri excelente să deuteze.

Veritul petrecerilor tinerimea l'a destinat pentru ajutorarea școlii de fete din loc.

— **Un vânător Român idrăsnit.** „St. D. T.“ din Sibiu scrie: Sâmbăta trecută țăranul Petru Muțiu din Rășinari a avut norocul să impuște în munții de lângă Rîusadului trei urși și anume unul mare puternic, al doilea de 1½ an și al treilea de 1 an. Petru Muțiu a descoperit

încă de Vineri urmele celor trei urși și Sâmbăta înarmat cu pușca s'a luat pe urme. El a ajuns astfel la o visuină, din care curajosul vânător s'a încercat să scoată pe urși prin strigăte. Familia de urși însă se făcea niznai. Atunci Muțiu a început să arunce pietri în vizuină. La provocare eată că se arată un urs urias și vrea să se arunce asupra lui Muțiu. Acesta însă cu o împușcătură l-a culcat la pământ. Tot așa i-a scos cu pietrii și pe ceilalți mai tineri, cari avură aceeași soarte, ca și tatăl lor. În visuină mai rămase încă un puț de de urs mai mic, care nu voia de fel să iasă. Muțiu însă a intrat după el în vizuină și l-a ucis acolo. Cu tot curajul bărbătesc a admirabil al lui Muțiu, nu știu ce ar fi pățit, dacă se întâmpla să dea în visuină și de ursoaică!

— **Un monument lui Beethoven la Paris.** Marelui compositor german Beethoven admiratorii săi francezi îi vor ridica la Paris o statuă pe piața Trocadero. În scopul acesta s'a ales și o comisiune care se va ocupa mai de aproape cu această chestie. Desvălirea va avea loc anul viitor.

— **Moartea ambasadorului rus la Viena.** Din Viena se vestește, că ambasadorul rus contele Petru Kapnist a încetat din viață.

— **Statuă lui Cesar în America.** În Italia s'a pornit o colecție publică pentru dăruirea statuă, Americii, care ar reprezenta pe Iuliu Cesar. La tot cazul o idee originală această, când ne cugetăm, că acest gentil cadou, destinat celor mai liberale republici din lume, va înfățișa pe cel mai puternic reprezentant al ideii monarchice.

— **Un ziar american despre Roosevelt.** În urma alegerii lui Teodor Roosevelt de președinte al Uniunii, presa democratică a încetat cu campania împotriva președintelui. Singurul „Boston-Herald“, continuă și acum cu atacurile și expectările sale împotriva lui Roosevelt. Într'un număr mai recent a apărut un articol plin de invective joshnice și infame la adresa familiei lui Roosevelt, care în urma acestei purtări scandaloase a ziarului revolver, a dispus să nu se mai dea nici o informație din Casa albă numitului ziar și să fie dat afară din toate localurile oficiale.

— **Desertorii ruși.** Din Cracovia se vestește, că din Lemberg 400 desertorii ruși au sosit acolo. Dintre aceștia 90 perțente sunt Ovrei, 5% cathoici și 5% gr.-orientali. Scurt, cei mai mulți sunt Jidani, cari mai bine părăsesc patria, de cât să ia sabia în mână să o apere. Și totuși nemernicii vagabonzi strigă în gura mare după drepturi pe seama lor. Ear peste vre-o 40—50 ani vor umplea lumea cu minciuni, că la Port-Arthur și în Mandciuria au perit miș de Ovrei pentru Rusia!

— **Viitoare sconă din parlamentul maghiar.** A fost ce a fost la 18 Nov. în dieta maghiară, când zburau călimare, cărți, scaune spre președintele Perczel, dar la noaua sesiune o să ne așteptăm la scene și mai agitate. Ministrul president Tisza, ca să asigure mersul normal al ședințelor, a angajat 40 de panduri voinici, cari vor avea misiunea să în îndepărteze cu forța pe acei deputați opanși cari s'ar încerca să se opună decisiilor camerei și enunțării președintelui. Acest metod turcesc de a suprima libertatea cuvântului și a viola imunitatea deputaților, o înversunat foarte mult pe partidele aliate, cari, în ziua memorabilă, când lex Daniel a fost adoptată prin simplă sculare și falfăire de batiste — ca și când ai fi fost într'un panopticon unde niște figuri de ceară fac mișcări automate și grimase reci fără un semn de viață, au declarat, că ele noul regulament provisoriu nu-l vor recunoaște și nu-se vor supune. Ba chiar și în partidul liberal a produs sânge rău noua măsură draconică a contelui Tisza. În clubul Lloyd deputații liberali vorbesc pe față, că introducerea pandurilor în dietă nu încapă la un loc cu sistemul constituțional parlamentar. Un fost apponyist Szentiványi Arpád a declarat, că el nici un moment nu va rămânea în partidul guvernului, dacă vr'un pandur ar pune mâna pe Apponyi să-l scoată din dietă afară. Că un atare cas este foarte probabil, reese din declarația opoziției spusă mai sus.

Un alt membru de frunte al partidului liberal a declarat primul custode al camerei Farkas János următoarele:

— Eu aș fi încă partizan al lui Tisza, dar mâne probabil să nu fiu! Te fac deci atent, că în noaua sesiune, când opoziția se va folosi de drepturile ce îi le acordă regulamentul scos din vigoare în chip brutal, cum vei executa ordinul primit. Dacă vei pune mâna pe mine, ca eventual să mă scoți din cameră, să știi că am să te împușc.

Deputatul, al cărui nume nu se comunică, rostind acest serios advertisement la adresa lui Farkas János, sub al cărui comandament vor sta toți pandurii, a scos din buzunar un revolver, pe care permanent îl are la sine și l'a arătat custodelui. — Sunt deci prospecte să se producă încă mare scandal prin dietă maghiară, la casă că Tisza se va mai putea ținea la putere după ce atât de tare i-s'a zguduit poziția.

— **Banzai!** Într-una din zilele trecute și-au serbat pompierii francezi din Taruss iubileul dela înființarea societății lor. În decursul banchetului s'a întâmplat ceva neobișnuit la Francezi: pompierii au dat expresie foarte zgomotos sentimentelor lor de simpatii pentru Japonezi. Comandantul pompierilor anume a toastat pentru triumful armelor japoneze, fără ca cei de față să se fi scandalizat, ba ce mai mult, după ce comandantul sfârșise, toți pompierii erupseră în strigăte asurzitoare de banzai! banzai! (la mulți ani!) Poliția „scandalizată“ de purtarea pompierilor a pornit cercetare contra lor. Nu se așteptase ca să se afle vr'un Francez care să nutrească simpatii pentru Japonezi „compromițând“ în felul acesta alianța franco-rusă!

— **Un statistician italian despre București.** Dl Ugo Giusti, cunoscutul statistician din Italia, în ultima sa scriere statistică „La statistica locala Italia“, vorbind de lucrările statistice în Europa zice: Bucureștiul e singurul oraș din statele balcanice care are un serviciu statistic regulat și publică buletine săptămânale și lunare, pe cum și un anuar destul de bogat în date deosebit de importante.

— **O crimă înfloritoare** s'a desfășurat Mercuri noaptea pe bordul șlepuului „Rosina“ proprietatea fraților Mendi, acostat în largul Dunărei în fața fabricii de făină Violatos (Brăila). În timpul nopții căpitanul șlepuului a fost asasinat cu lovituri de cuțite de mai mulți indivizi rămași până astăzi necunoscuți. Imprejurările în care s'a săvârșit crima sunt următoarele: Pe la orele 2 din noapte o barcă s'a apropiat de șlepuul „Dezi“ acostat în fața băilor, din care vre-o trei indivizi s'au urcat pe bordul vasului căutând să-l jefuiască. Fiind însă simțit de căpitanul Siciliatos, tâlharii s'au făcut nevăzuți prin întunec, favorizați și de păcle, care domnea pe toată întinderea. Deși prima oară surprinși criminalii nu-și perdură curajul și avură încredere într-o a doua întreprindere. Refugiați pe malul drept al Dunărei, adică pe malul opus al portului român, după câteva momente de plânuire infernală, se întoarse din nou în largul apei, îndreptându-se de astă-dată spre șlepuul „Rosina“. Ajunși aici ei se introduseră prin spargerea unei ferestre în cabina căpitanului, anume Suchiardopolo, pe care găsim-l durmind, îi aplicară două puternice lovituri de cuțit în cap. Deșteptându-se nenorocitul căpitan voi să fugă, să cheme ajutor, dar cum forțele îl părăsiseră, el nu făcu de cât doi pași și fu ajuns de criminalii, cari îi mai aplicară alte trei lovituri de cuțit, mortale, culcându-l pentru totdeauna la pământ. După terminarea acestei fioroase opere, asasinii scotociră cabina furând 2500 lei și mai multe obiecte de valoare, cu care au dispărut. Toate acestea s'au petrecut în perfectă liniște, așa în cât nici cei cari dormiau în cabinele învecinate n'au știut nimic până a doua zi când matelotul Spiros Cerlentis, dădu peste cadavrul șefului său zăcând într'un lac de sânge și mutilat oribil.

— **D'ale Indienilor.** În San Bernardino din California, cum se vestește din San Francisco, s'a întâmplat ceva curios între Indieni de acolo. Vinerea trecută un medic al tribului indian Pinte, cu numele Cunopateka a fost solemn executat din partea șefului tribului Aramecha din cauză că n'a fost în stare să scape tribul de un morb contagios. După acest act solemn șeful s'a sinucis în numele conaționalilor săi drept jertfă.

— **Frica de moarte.** Orice s'ar zice și ori cât de puternice ar fi teoriile filosofice, omul,

prin natura sa este astfel făcut, în cât are dorința de a trăi cât mai mult. Întrebați măcar pe cel mai bătrân și schilod om și deși va zice poate, de multe-ori că dorește să moară, totuși când va vedea că i-se apropie ceasul din urmă, vă va ruga să faceți tot posibilul de a-l mai lungi viața, fie măcar numai pentru câte-va oare, sau chiar și minute.

Este știută de mulți anecdota cu soacra, care fiind bolnavă și bătrână, tot se vaicărea că nu mai vine moartea ca să-i aline suferințele; ear când, în cele din urmă, a venit moartea spre a o lua, atunci dânsa i-se adresă cu rugămintea de a merge să ia mai bine pe nora sa care este grasă și tinăra, pe când dânsa, fiind slabă și bolnavă, nu-i va putea fi de nici un folos.

În rândurile ce urmează vom povesti însă cititorilor noștri o întâmplare adevărată și anume:

Fontenelle, ilustrul scriitor francez, împlinise tocmai vârsta de 99 ani, bucurându-se însă de o sănătate perfectă.

Într-o seară se afla dânsul învitat la o petrecere, unde mai erau între alții mulți scriitori, precum și o nobilă damă, a cărei vârstă era aproape identică. Pe când erau la masă, dama bătrână se adresează lui Fontenelle spunându-i: „Mi-se pare că pe noi ne-a uitat moartea!“

„St! răspunse Fontenelle, nu vorbi așa tare ca nu cum-va să ne audă!“

După o săptămână dela aceasta a murit Fontenelle, și anume la 9 Ianuarie 1757, și după câte-va zile muri și dama care-i vorbise.

— **Schimb de decorații și daruri la Sofia.** Principele Ferdinand a conferit Regelui Petru al Serbiei lanțul ordinului „Sf. Alexandru“, Ministrilor Gruici și Pasici le-a dăruit câte o tabacheră de aur cu briliante. Ministrului de război Putnik i-a conferit ordinul „Meritul militar de aur“.

Regele Petru a dăruit președintelui Consiliului de ministrii bulgar portretul său într-o ramă de argint. Ministrilor de Războiu și de Interne le-a conferit marea cruce a ordinului Aquila albă, ear celorlalți Ministrii ordinul Sf. Sava.

Regele Petru a dat o sută de mii de franci pentru săracii din Sofia și două mii de franci societății sârbești „Schumadia“.

Principele Ferdinand a conferit de asemenea agentului sârb din Sofia, ordinul Alexandru, de prima clasă.

— **Marinarii italieni decorați de țară.** Țara a conferit medalii de aur și argint matelotilor de pe crucișătorul Italian Elba, cari dăduseră ajutor echipajilor rusești de pe vasele Variag și Koreetz distruse la Chemulpo.

— **Un talisman pentru țara Nicolae.** În luna Septembrie a acestui an, negustorul Bernhard Tutnauer din Rădăuț (Bucovina) a povestit cunoscuților săi despre un vis curios pe care l'a avut. I-a apărut în vis spiritul decedatului împărat vrând să predea fiului său împăratul Nicolae cinci amulete sfinte de rabini și pe cari le posedă de vr'o 30 de ani ca amintire dela părinții săi, pentruca el să învingă în cele din urmă.

Cei cărora el le-a povestit au ris mult de aceasta, dar Tutnauer, se adresă unui avocat. Acesta i făcu o scrisoare în care comunică visul și se declară gata a preda amuletele consulului rus din Cernăuți. Scrisoarea fu tradusă în franțuzește și trimisă recomandată cancelariei cabinetului imperial al Rusiei.

Trecură săptămâni și nimene nu se mai gândi la această poveste, până când decurând (Joia trecută o săptămână) Tutnauer fu chemat în prefectură. Aceasta a fost invitată prin mijlocirea ministerii lor și a guvernului țării să dea deslușiri în privința autorului scrisorii, a lua un interogator și a l invita să prezinte cele cinci amulete.

Raportul asupra scriitorului scrisorii a fost foarte favorabil și se poate admite cu siguranță, că în curând amuletele vor fi expediate la Petersburg.

Numai să nu afle japonezii de pericolul care i amenință prin intrarea Țării în posesiunea ziselor amulete și să dea fericitului lor posesor un preț bun pentruca să nu le dea Rusiei.

PARTEA LITERARĂ.

Alexandri

și

2

Românii din Bucovina

— Material biografic —

(Urmare).

Poetul avea deci însușiri multe, cuceritoare și biograful său Porumbescu de sigur n'a fost cel mai de seamă dintre câți a robit.

Bucovinenii cari s'au apropiat mai mult de Alexandri — tot cu ocazia asta, căci până aci nu avem cunoștință de o prietenie a poetului cu fruntașii din alte țări — au fost frații Hurmuzachi. Întâiele lor întâlniri și convorbiri au stabilit între ei o prietenie atât de strinsă, încât de aci înainte numele lor rămân alăturate multă vreme, colaborând la aceleași ziare și reviste, scriindu-și mereu și discutând problemele sociale, și literare, ce se iveau în cursul timpului.

Nu greșim afirmând că toate legăturile lui Alexandri cu Bucovina se reduc la această cooperare și înrudire intelectuală cu cele mai mari cante individualități din istoria culturală bucovineană. Prin Hurmuzachești, Alexandri a ajuns să contribuie în măsură așa de mare la mișcarea literară, distingând cu o fecundă colaborație originală ziarele lor. Prin ei s'au popularizat în provincia asta, expusă desnaționalizării, poeziile lui Alexandri, scrise în o limbă atât de superioară față de palidele încercări ale contemporanilor. El au introdus în Bucovina și operele dramatice ale acestuia prin canalul unor trupe destul de bune dela Teatrul Național din Iași. E atât de intimă și de intensivă colaborația acestor elemente pentru salvarea, deșteptarea și întărirea românismului în „vesela grădină“, încât urmărirea activității lor nu e de loc lipsită de interes.

Serile lungi de vară, petrecute în Cernăuți, au fost un prilej pentru Alexandri și Hurmuzachești nu numai a se cunoaște, ci a făuri totodată un program de acțiune fecundă.

În scrisorile trimise, scurtă vreme în urmă, lui Alecu Hurmuzachi și publicate succesiv în „Bucovina“, Alexandri, tratând despre poezia populară, resumă în două locuri și ideile venite în discuție cu acea ocazie.

„Iubite A., — scrie poetul în numărul dela 12 Octombrie 1849 al ziarului „Bucovina“, — În trecerea mea prin Bucovina am petrecut cu tine câteva zile de a cător plăcere îmi aduc ades aminte. Multe am vorbit noi atuncea de aceste frumoase părți ale Europei, care se numesc țările românești și despre poporul frumos ce locuiește în sinul lor. Aprinși amândoi de o nobilă exaltație, desi poate cam părtinitoare, am declarat într-o ochire patria noastră cea mai dragă țară în lume și neamul românesc unul din neamurile cele mai inzestrate cu daruri sufletești... Și scrisoarea continuă în acest ton de caldă însuflețire, vorbind despre laudele ce aduseseră ei atunci trecutului, apoi munților, văilor, obiceiurilor și cântecelor naționale.

Dintre toate, cântecele poporului par a fi fost subiectul principalei lor preocupări. Era un fel de modă, corolar al mișcărilor poporaniste dela 1848, a vorbi și de literatura populară. Sporadic se făcuse și până acum; nici odată însă nu se îndreptase toată atențiunea asupra comoarei ascunsă de veacuri în sânul mulțimei dela țară și dela munte, ca în anul când s'a proclamat suveranitatea poporului. Alexandri n'a fost izolat; o mare parte din însuflețirea sa pentru folclor o datorește îndemnului prietenilor săi.

„Îți aduci aminte, — scrie Al., vorbind cu altă ocazie despre balada „Miorița“ — de o seară din luna lui Iulie a anului trecut, când ne aflam mai mulți prieteni la moșia voastră, la poetica Cernăuca? N**, N**, C**“) tu și eu ne porniserăm toți patru o lungă și mult interesantă disertație asupra neamului românesc. Unul vorbi despre istoria lui. Altul făcu analizul proverbelor ce culesese din gura poporului. Un al treilea descrie obiceiurile Românilor. În sfârșit veni rîndul meu și fusei rugat a zice balada Mioarei. Deși eu nu o știam întregă pe de rost, totuși vă spusei câteva părți din ea, cari deșteptară în voi o mare admirare pentru poezia poporului... Iată dar ca,

1) Negri, Kolla (?) și Cuza.

în memoria acelei sări minunate din Cernăuța și în sperare de a descoperi la lumină comorile de dulce poezie ce stau ascunse în sinul poporului, eacă, zic, îți trimit acum întreaga baladă. Ori care Român o va citi în gazeta ta, va avea dreptul de a se fâli de geniul neamului său.¹⁾

Se vede deci din cele citate, cât de mult l'au impresionat pe Alexandri convorbirile cu Hurmuzăcheștii. Rezultatul practic al acestor înțelegeri a fost între altele colaborarea poetului la ziarul „Bucovina“.

(Va urma).

TELEGRAME.

Londra, 5 Dec. Garnizoana din Port-Arthur ridică acum la Liaotesan și Luntesan întărituri, ca aici să opună rezistența pentru ultima dată. Portul într'alta este expus focului Japonezilor, încât vasele de acolo în scurt timp vor fi nimicite total. De loc ce asta va reuși, Japonezilor, flota lui Togo va putea pleca liniștită din fața portului pentru a putea merge cu întreaga forță spre întâmpinarea escadrei ruse și a o sili la luptă.

Londra, 5 Decembre. Știri sosite de la Port-Arthur asigură că luarea dealului de 203 metri este un mare succes pentru Japonezi îndeosebi din cauză că de aici ei pot să bombardeze direct nu numai interiorul cetății, dar și vasele din port. E important de asemenea că gonit fiind de pe acest deal, Rușii au trebuit să lase acolo toate tunurile lor, în stare bună.

În Tokio e mare bucurie că s'a luat acest fort important, dar și dollul e mare, căci au căzut (morți și aniți) 15.000 soldați.

Felurimii.

— Noile opere ale lui Mascagni. Vine știre din străinătate că Mascagni a vândut editorului parizian de muzică Chandens, noile opere ale sale Amica și Vestilia.

Mascagni va primi două treimi din rețetele ce se vor încasa în străinătate; asupra celor încasate în Italia, va primi 75 la sută din dreptul de autor.

Aceste tantieme le va primi autorul atât cât va fi în viață, și moștenitorii lui timp de 50 de ani după moartea sa. Vânzarea s'a făcut în condițiuni excepționale de bune.

Pentru opera sa „Cavaleria Rusticană“ Mascagni mai are să primească numai timp de 5 ani câte 30 la sută din încasări.

— Din lumea mare. Universitatea cea mai mare de religioane, e cea din Cairo, care numără 11.000 de studenți mahomedani, înscriși pentru studiul dreptului, istoriei și teologiei.

Cel mai mare parc e grădina Zoologică din Copenhaga care e un teritoriu de 4200 acres, la mijloc c'au fluviu.

Grădina cea de flori cea mai mare e cea din Filadelfia, care are o întindere de 3470 acres.

Cea mai mare fabrică de chibrite e cea din Suedia care expediază pe zi 900.000 de cutii.

Cea mai mare grotă e cea din Edmonson Coutry în Kentucky, numită caverna mamutului. În apa ei peștii sunt orbi.

Cel mai mare tunel din lume e tunelul St. Gotthard: 149 klm.

Cea mai mare bibliotecă din lume e biblioteca națională din Paris, fondată de Ludovic XIV. Ea conține 1.400.000 de broșuri, 300.000

de hărți geografice, 150.000 monede și medalii rari.

Cel mai mare zid din lume, e zidul chinezesc care are o lungime de 1150 miiuri englezești.

Clopotul cel mai mare e cel din Moscova dar — e crăpat

Impărăteștea soartea imperiului rus al căruia absolutism începe să se dogiască

Cel mai mare diamant . . . antracit e o bucată de cărbune, aflată în Rosselym, lungă de 24 urme, și cântărește 41.000 de funți.

Fugă aventuroasă de pe câmpul de război. În orașul Tulln (Austria) a fost arestat sub învinuire de vagabondagiu un individ cu un aspect sălbatic. Adus la secție el declară că se numește Carol Huronvici, e de 32 ani și de origine din Losnica, gubernia Cornikov, ca rezervist al armatei ruse e plecat din Maiu la război și dela Lio-yang e dezertat împreună cu 27 camarazi, fugind prin Siberia. Arătările lui s'au constatat a fi exacte și a fost pus în libertate.

Intrebat fiind prin mijlocirea unui interpret, el povestește următoarele:

Până la izbucnirea războiului, am trăit la Sosnica, locul meu de naștere unde exercitam profesiunea de croitor. Pe la mijlocul lui Maiu „naciaticul“ îmi comunică știrea că trebuie să mă pregătesc pentru mobilizare. Îmi luă documentele ca să nu pot părăsi localitatea și după cinci zile, fuses dus împreună cu ceilalți la diferite corpuri de trupă. La Kiev am fost inspectat de generalul Dragomirov și apoi am fost expedit prin Moscova la Kazan. Câte 40 persoane într'un vagon și 35 vagoane formau un tren. Masa o luam pe câmpul liber de-a lungul șinelor. Dispoziția a fost de obicei tristă. Fiind observați strict, nimeni nu îndrăznea să spună vreun neajuns. Noaptea la lumina lămpii de spirt, cei mai mulți sau zăceau beți, sau steteau în genunchi și se rugau,

Lângă Irkutsk s'a făcut prima încercare de fugă. Zilnic lipsea câte unul sau doi oameni cari săreau din trenul ce mergea cu o extremă repeziune, unul rămăneau grav răniți pe loc, alții dispăreau în stepe.

Un caz ciudat a fost fuga unui capitan care se afla în trenul meu. Pentru 800 de ruble el se răscumpără dela ceilalți ofițeri. Soția sa îl aștepta la Samar și ambii au spus că pleacă în România. Ofițerii au dat soldaților câte o capeică pentru a se liniști, și aceștia cumpărați pentru acești bani rachiu.

Sosiți la Liaoyang, am fost așezați la trei mile de oraș unde se făcu o tabără de corturi. Nedisciplina era aci foarte mare.

Ziua după sosire am fost liberi pentru a vedea orașul. Aci se petreceau scenele cele mai sălbatice. Ofițeri beți băteau pe soldați și aceștia în beția lor dădură în superioriilor lor. Noptile se puteau petrece ori unde în cârciumi, unde fetele chineze vindeau pâine neagră și rachiu. Foarte cu minți am fost, când am văzut ofițeri japonezi, bând împreună cu ofițerii noștri ca niște camarazi. Un subofiter a zis:

„Aci nu e război adevărat. Japonezii sunt peste munți, ei trag numai când împăratul lor le ordonă. Atunci trebuie să tragem și noi, de altfel suntem buni prieteni“.

Huronvici povestește apoi despre bombardarea de noapte a japonezilor față de care nu s'a făcut nimic. Se spunea că nu sunt instrucțiuni. Când după miezul nopții primele proiectile căzură de deste munți, ofițerii fură aduși din cârciumi, ei erau beți morți. În tabără era o dezordine mare toată lumea bea rachiu sau stătea înspăimântată; Pentru a-și face o idee de lipsă de disciplină se poate cita cazul publicat de un ziar din Liaoyang, după care patru ofițeri ruși au vândut șese tunuri.

Pe când disperarea trupelor era mare din cauza inactivității, doi soldați veni ră noaptea la Huronvici și-l comunică un plan de fugă, de oarece se vorbea zilnic de intrarea în luptă a diviziunii lor. Oamenii băură bine la cafenea și într'o zi de sârbătoare, când ofițerii se îmbătară, 28 de soldați cu un capital de 5000 ruble părăsiră la ora 2 jum. spre zi îmbrăcați și ajustați ca de mars, tabăra, mergând ca un fel de patrulă. Am mers așa vr'o 25 verste și am ajuns la o stațiune de drum de fer, unde corupând pe conductor, acesta ne închise într'un vagon de bagaje. Am ajuns așa până la Tomsk,

apoi am mers noaptea, iar ziua ne-am ascuns, în stoguri de fân.

Intr'un alt vagon de bagaj am mers până la Odessa, unde populația ne-a ascuns.

Îmbrăcați militărește am ajuns la Filești pe granița României și ajutați de contra-ban-diști cărora le-am plătit câte 15 ruble de persoană am trecut granița. De aci am mers în trăsura la Iași, apoi cu drumul de fer la Galați, de acolo la Budapesta.

Dezertorul declară, că e silit a se expatria, căci întorcându-se va fi spânzurat.

ECONOMIE.

Arad, 5 Decembre st. n.

Bani noi în anul 1905. În anul viitor să vor bate următoarele piese: 566,750 buc. à 20 cor. aur; 200,000 buc. à 10 cor. aur, va să zică monete de aur în preț de 13.335,000 cor. Din monetele valutei de coroane scoase din circulație să vor bate: 20,000 buc. à 20 cor. aur; 2000 buc. à 10 cor. aur; 10,000 buc. à 5 cor. argint; 100,000 buc. à 20 fl. și 50,000 buc. à 10 fl. nichel; 1.000,000 buc. à fl. și 100,000 buc. 1 fl. aramă.

Lipsa de nutreț și economii. Ne sosese știri, că în unele locuri economii și vind nutrețele păioase, fiindcă au preț bun. Cred adecă acești nenorociți, că apoi vor căpăta dela guvern alt nutreț cu preț mai ieftin. Dl ministru al agriculturii aduce la cunoștința tuturor, ca să se fe-rească de a-și vinde nutrețele, căci va respinge la tot cazul rugărele acolora, despre cari va căpăta informații, că au vîndut nutrețe.

Scutirea de taxe a lăptăriilor. Judecătoria administrativă dintr'un prilej a spus, că lăptăriile nu plătesc taxe. Sentința s'a adus în înțelesul punctului 40. al capitalului 59. din con-spectul taxelor, după care negustorii și meseriași peste tot sunt scutiți de taxă cu privire la hăr-tiile ori scrisorile referitoare la obiectele de com-erț propriu, ori de meserie proprii.

Case pentru muncitorii economiei. Pen-trueca astfel de muncitori să fie ajutați în a-și face case, ministru al agriculturii a hătărit să se dea comitatului Torontal 20,000, comitatului Békés 16,2000, comitatului Csanád 10,000 coroane ajutor de stat. În numitele comitate adecă să găsească fonduri, din cari an de an să dau împrumuturi, parte cu dobândă foarte mică, parte fără dobândă muncitorilor, ca să-și poată zidi case de locuit.

Convocare.

Deoarece adunarea convocată pe 20. Noemvrie a. c., din lipsa membrilor fost prezenți, nu s'a putut ține, conform ord. trib. reg. din Biserica-albă Nr. 12596/904, dotto 28 Noemvre a. c., d-nii membri sunt prin aceasta de nou convocați la

Adunarea generală extraordinară

ce se va ține la 25 Decembre a. c. st. n. în localitatea Unirei la 2 ore d. a.

OBIECTELE.

1. Disolvarea Unirei și alegerea liqui-datorilor.

Această adunare generală, fără privire la n-rul membrilor prezenți, va fi capace de a aduce hotăriri asupra disolvării Uni-rei, ceea ce și pe această cale se aduce la cunoștința membrilor spre acomodare.

Maria-Schne la 3 Decembre 1904.

446.

Presidiul.

Atragem atenția on. public asupra anuu-țului lui Igaz Sándor.

¹⁾ Scrisoarea, cu data Iași, Febr. 1850 și Mioara în forma sa primitivă, apărute în Bucovina Nr. 11 din 1850.

Bibliografie.

A apărut:

Cultura Română, revista de pedagogie și literatură, Nr. 1, din anul al II-lea sub direcțiunea d-lui I. Găvanescu Redacția și Administrația str. Cosmă Nr. 2 Iași România.

*

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. Cestium din dreptul și istoria bisericii românești unite, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 filerl. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma, în Schematismul arhidiecesei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoagului, Silvașului și Belgradului, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 filerl (pentru România 5 lei).

8. Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spedându-se banii înaintea, — ori contra rambursă. 390 — 19

Redactor responsabil: Sever Boen.
 Editor-propietar: George Niehln.

INSERTIUNI și RECLAME.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că dela 1 Dec. a. c., toate mărfurile se vor vinde pentru un preț general, și în fiecare cas acord rab a separat.

441 Cu deosebită stimă:

NADLER LAJOS

— Magazin de trusouri pentru bărbați și dame. —

ARAD, Piața Andrassy Nr. 16.

Telefon 651.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Bijuterii, oroloage, aur călcat și recuise de argint, seduli de amănetaie cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii (Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Se caută un învățacel. Nr. Telefonului 438. 381

Primire și transmutare de prăvălie.

Am onoare a aduce on. public de dame la cunoștință, că am cumpărat

„Bazarul Parizian“

de sub Nr. 17 de pe Piața Libertății care era proprietatea lui Werschitz K., și îl voi conduce în felul acela ca și antecesorul meu deschizându-mi prăvălia la 1 Noemvrie pe

Str. Weitzer János (Palatul Minorităților.)

Voi nisui să servesc publicul meu mai culant și msi prompt.

Cu stimă

Keller Vilmos. 431

În Ardeal, într'un ținut curat românesc, în care se țin târguri de țeară și piețe de săptămână foarte cercetate, este de vânzare o farmacie care face circulație de șeasă miil coroane, cu șeptesprezece miil coroane. Informațiunii se pot afla la administrația ziarului nostru. 436

444

Furnisez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută chilograme.

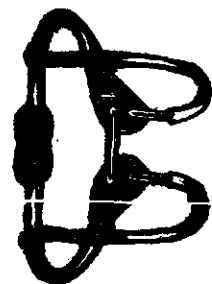
Comandele sunt a se adresa lui:

ALTMANN EDE

— neguțator de specialități. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

La cumpărare de 500 kgr. ofert special.

Prăvălie pentru mânusi și suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiunilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân cu respect: **Hubatschek T.** 303

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

Are în deposit:

bicicle de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru bicicle, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul său

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emalarea de bicicle în foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu incopciare de cerc ori eentrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoțele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odai.

In atelierul său

se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.

Nou magazin de mobile în Arad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința n. o. public, că azi am deschis în Arad **un magazin de mobile** sub firma înprotocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulație suficient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor cerințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea întreprindere prețiosului sprigin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă indigenă de calitate inexceptionabilă.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.
măestru tapesier.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitate cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ca a întrebunțarea de apă nesipoasă ori murdara nu abzie serviciul Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de câneșă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Hákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Nouă ferărie în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public, că am deschis în

ARAD, piața Boros Béni Nr. 6

o nouă ferărie

cu articoli fabricație proprie, și parte comandați din locuri de primul rang.

Primesc comande de turnătorie și obiecte de arangia mente pentru mori, anume ventiluri de moară și petri de moară.

Fer bătrân și metale se cumpără în ori-ce cantitate.

Cărbuni de lag se pot căpata pentru prețuri estine.

Rugând prețiosul sprijin rămân cu stimă:

Szántó Izidor

fabricant de fer și oțel în Ujdézna.

324

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșeața de pe nas și de pe mâni. Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu.

Prețul 1 cor.

442

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

La Kilényi C. și C-nie

ARAD,

— Piața Andrassy Nr. 20, Palatul Fischer —

la „Globul albastru“.

Toate stofele de haine pentru dame se vând cu începere dela

28 Novembre

pentru preț mai mic de cât de fabrică.

439

Ocaziune rară!

Stofele se vând pentru toate prețurile acceptabile.

Ocaziunea de a cumpăra foarte ieftin

stofe de haine pentru dame.

DR. VICTOR D. GRAUR

med. univ.

Institut p. tehnica de dinți și consultație.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de făci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la asezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de caușuc. Dinți și dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

428